

Vedra opět potrápí lidi i přírodu, ekologické organizace chystají návrhy na zmírnění dopadů

17.6.2026 - | Zelený kruh

Společná tisková zpráva Zeleného kruhu, Hnutí DUHA, WWF Česko, Arniky, České společnosti ornitologické a Společnosti pro trvale udržitelný život

Česko se potýká s narůstajícími dopady veder na zdraví lidí i stav krajiny. Příprava klíčového opatření, které by mělo pomoci, ze strany Ministerstva životního prostředí vážne.

Česko čeká první výrazná [vlna tropických veder](#) letošního léta. Podle Českého hydrometeorologického ústavu mohou teploty od střeďečného přelomu postupně vystoupat až na [35 °C](#) a tropy by měly přetrvávat minimálně do konce týdne. Nejde přitom v poslední době o výjimečnou událost - Česko se [otepluje](#) zhruba dvakrát rychleji než světový průměr a za posledních šedesát let zde teplota stoupla o [přibližně dva stupně Celsia](#). Vlny veder, které se dříve v některých regionech opakovaly jednou za deset let, dnes nastávají až třikrát častěji. **(1)**

Se zmírněním dopadů veder na krajinu by měl pomoci Národní plán na obnovu přírody. Jde o strategický dokument, který Česko předloží Evropské komisi [do 1. září 2026](#) a který by měl naplnit [evropské nařízení o obnově přírody](#): historicky první unijní zákon řešící souběžně krizi klimatu a biodiverzity. Plán by měl obsahovat konkrétní opatření, díky nimž bude česká krajina schopna lépe zadržovat vodu, poskytovat stín a tlumit dopady extrémního počasí.

Jeho příprava však probíhá pod silným tlakem zemědělské a lesnické lobby a není jasné, zda se do něj dostanou skutečně účinná opatření. Mezi ně patří například [odstraňování starých meliorací](#), které na mnoha místech bezúčelně odvodňují přes milion hektarů zemědělské půdy a prohlubují sucho, podpora přírodě blízkých opatření na podporu zadržování vody v krajině jako jsou revitalizace vodních toků a obnova mokřadů, ale také zlepšování zdraví půdy, zakládání krajinných prvků jako remízků a stromořadí v zemědělské krajině, podpora opylovačů nebo rozvoj městské zeleně.

Ministerstvo zemědělství společně se Sdružením vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů přitom [argumentuje](#) hospodářskými ztrátami v řádu miliard korun a plán soustavně oslabuje. Výsledkem je, že navrhovaná opatření jsou [formulována vágně](#), bez měřitelných cílů, závazných indikátorů a jasných časových harmonogramů. Značná část opatření navíc jen kopíruje již existující dotační schémata pro zemědělce či lesníky, která se dosud ukázala jako nedostatečná.

Hnutí DUHA a Zelený kruh proto společně s dalšími nevládními organizacemi připravují stínový národní plán na obnovu přírody **(2)**. Jeho ambicí je prostřednictvím 40 konkrétních kroků zajistit, že krajina bude ve vedrech příštích let skutečně poskytovat stín a ochlazení, na rozdíl od státního plánu, který tyto ambice v nynějším znění z velké části ztratil. Stínový plán představí nevládní organizace veřejnosti v září 2026.

Jan Skalík z programu Krajina Hnutí DUHA říká:

„Vedra letošního léta jsou jen předzvěstí toho, na co se musí česká krajina i lidé v ní připravit. Potřebujeme jak adaptaci, tak mitigaci: krajinu, která dokáže zadržovat vodu, chladit okolí a tlumit extrémy, a zároveň razantní omezení emisí, které tyto extrémy zesilují.“

Alžběta Procházková z WWF Česko říká:

„Bez systematické obnovy přírody nebude česká krajina schopná zvládat rostoucí dopady klimatických změn. Národní plán obnovy přírody proto není volitelný, ale nezbytný nástroj pro dlouhodobé zachování zemědělské produkce. Je nutné, aby Česko chápalo obnovu přírody jako prioritní celospolečenský zájem a hledalo způsoby, jak ho co nejefektivněji a nejrychleji naplnit na všech potřebných úrovních.“

Marcela Klemensová z Arniky říká:

„Zastavěné plochy měst se během tropických dnů mění v rozpálené pece, které ohrožují lidské zdraví. Národní plán na obnovu přírody proto logicky nařizuje zvyšovat plochu zeleně a plochu korunového zápoje stromů. Arnika dlouhodobě prosazuje, aby se stromy staly nedílnou součástí městského plánování, protože bez zelených ploch se stromy nebudou naše města k žítí.“

Viktor Bečvář z České společnosti ornitologické říká:

„Funkční obnova přírody může přinést komplexní přínosy pro biodiverzitu i pro odolnost krajiny vůči dopadům klimatické změny. Zároveň je nezbytná pro zvrácení úbytku polních druhů ptáků, jejichž populace v Česku dlouhodobě klesají. Národní plán na obnovu přírody proto musí stát na konkrétních a měřitelných opatřeních, jasném harmonogramu i vymezení ploch, na nichž budou realizována,“

Pavel Šremer ze Společnosti pro trvale udržitelný život říká:

„Důležitost ochrany a obnovy přírody pro lidstvo ukázaly ekonomické analýzy 163 průmyslových odvětví a jejich dodavatelských řetězců: Více než polovina světového HDP je středně až vysoce závislá na přírodě (nejvíce stavebnictví, zemědělství a potravinářský a nápojový průmysl) a jejich službách – např. se jedná o opylování, kvalitu vody a potlačování chorob (3). Proto je důležité, abychom měli do budoucna národní plán, který bude určovat časový harmonogram a nejdůležitější cíle a konkrétní opatření, která povedou k obnově naší přírody a eliminaci rizik, jakými jsou sucha, vlny veder či záplavy. Ne nadarmo na národních plánech nyní pracují všechny země EU.“

Poznámky

1 V průměru stoupla na území Česka teplota v měřeném období šesti desetiletí o 2,3 °C, regionálně jsou rozdíly a změny i větší dle zdrojových dat

ČHMÚ <https://intranet.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-teploty>

<https://faktaoklimatu.cz/infografiky/teplota-cr>

2 [Veřejná konzultace NPOP](#)

3 Viz zpráva ze Světového ekonomického fóra v Davosu

2020 <https://www.weforum.org/press/2020/01/half-of-world-s-gdp-moderately-or-highly-dependent-on-nature-says-new-report/>

Navigace pro příspěvky

[https://zelenykruh.cz/vedra-opet-potrapi-lidi-i-prirodu-ekologicke-organizace-chystaji-navrhy-na-zmir-
neni-dopadu](https://zelenykruh.cz/vedra-opet-potrapi-lidi-i-prirodu-ekologicke-organizace-chystaji-navrhy-na-zmir-neni-dopadu)